

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Právo

Ze světa

Dotace

Z judikatury

Krátce

Prosinec 2025

Obsah

Editorial

Daně

Vznik stálé provozovny z titulu home office: OECD aktualizuje výklad, Česko nesouhlasí

Odpočet na výzkum a vývoj od roku 2026 – co se změní a co zůstává?

Benefity přehledně (4. díl): stravování zaměstnanců

Návrh na snížení minimálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění pro OSVČ je ve Sněmovně

Právo

Karel Šimka na DPF: jak komentoval judikaturu NSS k švarcsystému či převodním cenám?

Evidence skutečných majitelů bude od 17. prosince 2025 neveřejná

Odzvoni v EU „věčným chemikáliím“?

Ze světa

Rada EU: clo se při dovozu do EU bude platit i za zboží do 150 eur

Dotace

Program TWIST nabízí dotace na výzkum a vývoj umělé inteligence

Z judikatury

NS: odpovědnost zaměstnavatelů za BOZP se rozšiřuje i na externí pracovníky jejich dodavatelů

NSS řešil podmínky pro uplatnění odpisu technického zhodnocení nemovitosti

Důkazní břemeno při změně způsobu ocenění zásob vlastní výroby

Provize a zřizovací poplatky za faktoring podléhají DPH

SDEU: Dodání součástí a vybavení pro jejich výrobu nepředstavuje z pohledu DPH jediné plnění

Krátce

Stručné aktuality, prosinec 2025

Editorial

Svět se rychle mění a měnit se bude i nadále. Víc než cokoli jiného začíná ovlivňovat naše bytí umělá inteligence. Nelze si nevšimnout, jak relativně rychle prorůstá osobními i profesními životy. Jak se před našimi zraky a pod našimi rukama například přetváří to, jakým způsobem jsme poslední dvě dekády vyhledávali informace na internetu.

Shrnutí od AI jsou možná tou nejviditelnější špičkou ledovce. Potenciál využití umělé inteligence je ale nepoměrně větší a leží v mnoha různých odvětvích včetně medicíny. A ani tak konzervativní oblasti, jako jsou daně a účetnictví, nebudou výjimkou – i zde se dá předpokládat, že role AI významně poroste.

Už před nějakou dobou se objevily prompty bryskně identifikující a analyzující relevantní judikáty NSS či KS. I my v KPMG držíme s technologickým vývojem krok a klientům nabízíme nástroj GenAI. Na jedné straně jim přináší pro jejich data zcela bezpečné prostředí cloudu, na straně druhé na ně umí aplikovat nejaktuálnější algoritmy ChatGPT, aniž by se uživatel či firma musela strachovat, že citlivá data uniknou na internet.

Umělá inteligence nachází své využití i v justici a veřejné správě. O tom, jaké jsou její možnosti, ale také hranice, mluvil na listopadovém Daňovém a právní fóru předseda Nejvyššího správního soudu Karel Šimka. Část rozhovoru – stejně jako řadu daňových a právních aktualit a judikátů – přinášíme v posledních letošních Daňovkách.

Přeji vám pohodový adventní čas prožitý s rodinou a přáteli a rovněž hodně úspěchů a správných rozhodnutí (ať už je bude pohánět lidská nebo umělá inteligence) v roce 2026!

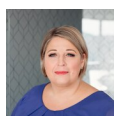
Daniel Szmargowski

Partner
KPMG Česká republika

4 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

Vznik stálé provozovny z titulu home office: OECD aktualizuje výklad, Česko nesouhlasí

OECD zveřejnila dlouho očekávanou aktualizaci Komentáře k článku 5 Modelové smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Ten se detailněji věnuje konceptu stálé provozovny v případech, kdy zaměstnanci pracují z home office nebo jiného místa na území státu, které není přímo spojeno s činností zaměstnavatele.

Lenka Nováková
lnovakova@kpmg.cz

Iva Krákorová
ikrakorova@kpmg.cz

Marie Smékalová
msmekalova@kpmg.cz

V polovině listopadu 2025 aktualizovaný výklad je pro zaměstnavatele poměrně příznivý a měl by přinést větší jistotu a flexibilitu při využívání zahraničních home office. Česká republika však v rámci Výhrad ke Komentáři OECD s tímto výkladem nesouhlasí a potvrzuje svůj dosavadní striktní výklad při posuzování práce z domova na území České republiky pro zahraniční zaměstnavatele, a to výhradně dle příslušné smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

Výklad OECD

Dle aktualizovaného [Komentáře](#) OECD je při posuzování vzniku stálé provozovny v souvislosti s home office nutné zohlednit dva klíčové faktory.

1. Rozsah práce z domova

Pokud zaměstnanec pracuje z domova v zahraničí méně než 50 procent své pracovní doby během 12měsíčního období, stálá provozovna by zaměstnavateli z titulu tohoto home office v daném státě neměla vzniknout.

2. Obchodní povaha činnosti

I v případě, že je překročena hranice 50 procent pracovní doby vykonávané z domova v zahraničí, stálá provozovna nevzniká automaticky. Musí být dále prokázáno, že činnost zaměstnance v dané zemi má tzv. obchodní povahu. Dle Komentáře OECD musí existovat jasná vazba mezi prací zaměstnance v dané lokalitě a předmětem podnikání společnosti – například zaměstnanec v zemi přímo jedná se zákazníky, dodavateli, přidruženými podniky nebo jinými osobami a to, že se nachází v daném státě, mu usnadňuje jednání. Naopak za obchodní důvod se nepovažuje situace, kdy zaměstnanec pracuje z domova v zahraničí pouze z osobních důvodů nebo kvůli úspoře nákladů.

5 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

OECD Komentář doplnila také o příklady, které ilustrují uplatnění nového přístupu.

- **Příklad A:** zaměstnankyně pracuje z domova v zahraničí 30 procent pracovní doby během roku. Ačkoli je domov stálý a pravidelně užívaný, nevzniká tímto, bez dalších rozhodujících faktorů, zaměstnavateli stálá provozovna, protože zde pracuje méně než 50 procent času.
- **Příklad B:** zaměstnanec pracuje z domova v zahraničí 80 procent pracovní doby a pravidelně navštěvuje místní klienty. Domov je stálý a vzhledem k obchodnímu důvodu (obsluha místních klientů) je považován za místo podnikání a stálou provozovnu společnosti.
- **Příklad C:** zaměstnanec pracuje z domova v zahraničí 60 procent pracovní doby, poskytuje služby na dálku klientům v různých zemích a pouze příležitostně navštíví místního klienta. Přestože tráví v domovské zemi více než 50 procent času, práce z domova nezakládá stálou provozovnu zaměstnavatele, neboť zde není obchodní důvod pro jeho přítomnost.

Výhrada České republiky

Ačkoli nová aktualizace Komentáře OECD přináší společně poměrně jasný přehled hledisek, která je nutné zohledňovat při posuzování vzniku stálé provozovny, je důležité zmínit, že ne všechny členské státy OECD se s aktualizovanými pokyny plně ztotožňují.

Česká republika si k tomuto Komentáři ponechává výhradu, pokud jde o aplikaci zmíněných kritérií. Nesouhlasí s tím, aby pouhý druh místa používaný k výkonu práce byl určujícím faktorem, který by omezoval možnost existence stálé provozovny. Lze tedy předpokládat, že Česká republika bude i nadále vycházet z dosavadního striktního výkladu, a pokud se nebude jednat o činnosti přípravného nebo pomocného charakteru, může zahraniční společnosti v České republice vzniknout stálá provozovna z důvodu práce na dálku jejích zaměstnanců, a to bez zohlednění dalších kritérií uvedených v Komentáři OECD.

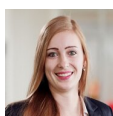
6 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

Odpočet na výzkum a vývoj od roku 2026 – co se změní a co zůstává?

Několik zásadních změn v oblasti odpočtu na výzkum a vývoj (VaV) přináší novela, která od 1. ledna 2026 nabývá účinnosti. Týkají se zejména způsobu výpočtu odpočtu a lhůty pro jeho uplatnění. Parametry prokazování, jako například prokázání mzdových nákladů uvedených v oddělené evidenci, ale zůstávají beze změny.

Michaela Thelenová
mthelenova@kpmg.cz

Kateřina Horáčková
khorackova@kpmg.cz

Nejpodstatnější změnou od ledna 2026 je zvýšení odpočtu ze 100 procent vynaložených nákladů na VaV na 150 procent, a to až do limitu 50 milionů korun. Do uvedeného limitu se však nezahrnují pouze výdaje dané společnosti, ale i výdaje všech poplatníků, kteří jsou součástí stejného odpočtového celku (tj. ovládající osoba a osoby, které ovládá sama nebo společně s jinou osobou).

Zároveň se prodlužuje lhůta pro uplatnění odpočtu ze tří na pět let. Spolu s tímto prodloužením se ruší podmínka, že odpočet lze odložit jen v případě nízkého základu daně nebo daňové ztráty. Podrobnosti najdete v našem předchozím [článku](#).

Novela otevírá firmám nové možnosti, jak podpořit vlastní inovační aktivity. Zvýšení odpočtu a prodloužení lhůty pro jeho uplatnění představují atraktivní příležitost, jak získat výraznou finanční výhodu a posílit konkurenceschopnost na trhu. **Abyste však firmy mohly tuto příležitost skutečně využít, musejí důsledně a transparentně evidovat veškeré náklady a čas věnovaný projektům výzkumu a vývoje.** Judikatura Nejvyššího správního soudu jasně ukazuje, že úspěšné čerpání daňových benefitů je podmíněno nejen splněním zákonných požadavků, ale právě a především správnou evidencí nákladů.

V nedávném rozsudku (č. j. 3 Afs 122/2025–73) společnost evidovala mzdové náklady na základě procentuálního podílu zaměstnanců na projektu VaV, přičemž tyto podíly byly stanoveny manažerským rozhodnutím, nikoli na základě objektivně měřených údajů. Společnost nevedla formální evidenci docházky, ani výkazy práce a na projektu nebyl zaveden ani žádný jiný systém pro vykazování práce.

NSS konstatoval, že procentuální vyjádření podílu zaměstnance na projektu není samo o sobě špatně. Nesmí se však jednat o pouhý odhad. Zároveň potvrdil, že zákon o dani z příjmů v souvislosti s odpočtem na VaV neukládá povinnost vést výkazy práce jednotlivých pracovníků. Je však zásadní, aby byl daňový subjekt schopen doložit a prokázat dobu, kterou ve skutečnosti daný zaměstnanec strávil na řešení daného projektu. Nestačí tedy pouze sumarizace mzdových nákladů nebo procentuální vyjádření podílu zaměstnance na projektu, pokud není doloženo, jak k těmto údajům subjekt dospěl a zda odpovídají skutečnosti. NSS rozhodl, že daňový subjekt neunesl důkazní břemeno, a nemá tak nárok na odpočet na VaV.

Rozsudek přináší několik důležitých poznatků, které by neměly uniknout žádnému subjektu využívajícímu tento

7 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

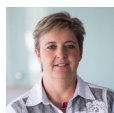
daňový benefit. Při uplatňování odpočtu na VaV je nutné vést detailní a ověřitelnou oddělenou evidenci nákladů, pravidelně kontrolovat a dokumentovat skutečně odpracovaný čas na projektu. Zároveň je důležité uchovávat podklady, které umožní zpětně ověřit správnost údajů.

Propojením nových legislativních možností s důsledným nastavením interních procesů tak firmy nejen minimalizují riziko daňových sporů, ale zároveň maximalizují svůj potenciál pro čerpání výhod, které novela přináší. Správná evidence se tak stává klíčem k úspěchu v novém daňovém režimu a konkurenční výhodou pro ty, kteří jsou na změny připraveni.

8 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

Benefity přehledně (4. díl): stravování zaměstnanců

Různé formy příspěvku na stravování jsou snad nejrozšířenější formou benefitního odměňování. Na ně a s nimi spojená specifika, výklady a problematické body se zaměříme v poslední části série o zaměstnaneckých benefitech.

Ivana Stibůrková
istiburkova@kpmg.cz

Marie Smékalová
msmekalova@kpmg.cz

Zvýhodněné stravování poskytují zaměstnavatelé nejen současným zaměstnancům, ale mnohdy i bývalým. Vedle příspěvků na hlavní jídla bývá zaměstnancům v prostorech zaměstnavatele často k dispozici občerstvení, které se objevuje i na firemních akcích nebo školeních. Obvyklé je, že na náklady zaměstnavatele se zaměstnanci účastní pracovních obědů s klienty, ale může se jednat i o schůzky mezi samotnými členy týmu.

Přečtěte si i předchozí díly série:

[Hlášení zaměstnaneckých benefitů](#)

[Školkové a školné hrazené za rodinné příslušníky zaměstnanců](#)

[Benefity z oblasti sportu a zdravotnictví](#)

Změna v daňovém režimu příspěvku na stravování

V rámci konsolidačního balíčku došlo k zásadní změně ve zdanění příspěvků na stravování: namísto dosavadní limitace daňově uznatelných nákladů u zaměstnavatele došlo k zavedení limitu osvobození na straně zaměstnanců.

Od roku 2024 je tak u zaměstnanců třeba sledovat každoročně měnící se limit osvobození, který byl stanovený jako 70 procent horní hranice stravného pro pracovní cesty v trvání 5–12 hodin. V roce 2025 je příspěvek na stravování osvobozen v částce 123,90 korun na směnu (případně na kalendářní den u zaměstnanců, kteří nemají směnu stanovenou).

Příspěvek přitom může mít podobu stravování ve formě nepeněžního plnění ke spotřebě na pracovišti zaměstnance (firemní jídelny) nebo v rámci stravování zajišťovaného prostřednictvím jiného subjektu (stravenky), ale i podobu peněžitého příspěvku na stravování (tzv. stravenkového paušálu). Zaměstnavatel přitom nemusí zaměstnanci poskytnout jen jednu formu příspěvku na stravování, může je libovolně kombinovat.

Zavedený limit je ale souhrnný, tudíž je třeba do něj zahrnout všechny formy stravování, které zaměstnavatel během směny zaměstnanci poskytne. Pokud tedy zaměstnavatel za směnu poskytne zaměstnanci nejprve plnohodnotnou snídani na pracovišti a následně ještě stravenku na oběd, je třeba příspěvky sečíst a porovnat s limitem osvobození.

9 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

U zaměstnance se zavedením limitu zvýšila administrativní náročnost sledování daňových dopadů poskytovaných příspěvků. U zaměstnavatele je tomu naopak. Veškeré náklady na příspěvek na stravování lze na straně zaměstnavatele považovat za plně daňově uznatelné bez ohledu na to, zda budou poskytovány do limitu, nebo nad limit, pokud nárok zaměstnanců vyplývá z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele, pracovní nebo jiné smlouvy. Jde totiž podle našeho názoru o náklady na pracovní a sociální podmínky zaměstnanců.

Příspěvek na stravování a pracovní cesta

Aby mohl být příspěvek na stravování v daném limitu od daně ze závislé činnosti osvobozen, musí platit dvě dodatečné podmínky:

- zaměstnanec musí odpracovat aspoň tři hodiny za směnu (nebo kalendářní den) a
- zaměstnanci během směny nesmí vzniknout nárok na stravné v souladu se zákoníkem práce.

Splnění druhé podmínky uvádíme na příkladu:

Zaměstnanec má stanovenou směnu od 8:00 do 16:30, přičemž v 10:00 vyjede na pracovní cestu. Po pěti hodinách (tzn. v 15:00) vzniká zaměstnanci nárok na stravné v souladu se zákoníkem práce. Jelikož nárok na stravné vznikl během směny, nemá zaměstnanec současně nárok na osvobození příspěvku na stravování. Pokud by zaměstnavatel standardní příspěvek na stravování přesto poskytl (např. dal zaměstnanci za danou směnu stravenku jako v jiné dny), bude hodnota stravenky pro zaměstnance zdanitelným příjmem, který podléhá i pojistným odvodům. V případě, že by zaměstnanec na pracovní cestu vyjel později a nárok na stravné vznikl kupříkladu až v 18:00, byl by pro zaměstnance zachován nárok i na osvobození příspěvku na stravování a současně by měl nárok na stravné, které by standardně nebylo (v limitech daných zákoníkem práce) u zaměstnance předmětem daně.

U zaměstnavatele by se mohlo jednat o daňový náklad v obou případech, záleželo by na konkrétním ukotvení nároku na příspěvek na stravování u daného zaměstnavatele.

Druhý příspěvek na stravování

V případě, že délka směny zaměstnance (nebo pracovního dne) v úhrnu s přestávkou v práci povinně poskytovanou zaměstnavatelem přesáhne 11 hodin, má zaměstnanec nárok na druhý osvobozený příspěvek na stravování (ve shodné výši jako ten první). GFŘ k tomuto potvrdilo, že každý z příspěvků je nutné posuzovat ve vztahu k limitu osvobození samostatně.

Příklad:

Zaměstnanec má stanovenou směnu 13 hodin. Jako první příspěvek na stravování obdržel stravenku na oběd v hodnotě 100 korun. Následně jako druhý příspěvek dostal večeři v hodnotě 140 korun. Oba příspěvky je v roce 2025 nutné porovnat s limitem osvobození 123,90 korun. Příspěvek na večeři limit přesahuje, a poměná část příspěvku je tak pro zaměstnance zdanitelným příjmem, který podléhá i odvodům pojistného.

Stravování bývalých zaměstnanců - starobních a invalidních důchodců

V červenci 2024 přinesla novela zákona o daních z příjmů se zpětnou účinností na celý kalendářní rok osvobození od daně pro stravování poskytnuté bývalým zaměstnancům. Nicméně se musí jednat o stravování v podobě poskytnutí jídla ve firemní jídelně (provozované přímo zaměstnavatelem nebo externím dodavatelem), nikoli

10 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

poskytnutí víceúčelové stravenky a stravenkového paušálu.

Osvobození lze dále uplatnit jen u těch bývalých zaměstnanců, kteří u daného zaměstnavatele pracovali před odchodem do starobního nebo invalidního důchodu třetího stupně (tj. od kterého zaměstnanec odešel do důchodu). Limit osvobození příspěvku je shodný s limitem pro stávající zaměstnance (123,90 korun v roce 2025).

Novelizace tak odstranila nezamýšlené zdanění na straně bývalých zaměstnanců.

Co se týká daňové uznatelnosti nákladů na příspěvek na stravování bývalých zaměstnanců, i v tomto případě se kloníme k tomu, že je daňově uznatelný na straně zaměstnavatele.

Drobné občerstvení, pracovní a koučovací obědy

Dle Metodické informace GFŘ se za příspěvek na stravování nepovažuje poskytnutí drobného občerstvení dostupného zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti. Musí se jednat o potraviny, které nedosahují intenzity hlavního jídla. Do této kategorie patří drobné občerstvení na pracovních poradách, seminářích, firemních školeních apod. Příkladem drobného občerstvení jsou jogurty, chlebičky, ovoce, zákusky nebo bagety. Za splnění podmínek není drobné občerstvení u zaměstnanců předmětem daně a hodnota se nezapočítává do limitu pro osvobození příspěvku na stravování. Pro zaměstnavatele se jedná o nedaňové výdaje.

Vedle tématu drobného občerstvení se GFŘ vyjádřilo také k pracovním obědům (případně snídaním a večeřím). Ačkoli se v tomto případě jedná o poskytnutí hlavního jídla, aplikují se u nich stejná pravidla jako u drobného občerstvení, a je tak vyjmuta z předmětu daně. U zaměstnavatele jsou náklady daňově neuznatelné jako výdaj na reprezentaci.

Do kategorie pracovních obědů se v souladu s výkladem GFŘ řadí pouze události, kterých se účastní třetí osoby (obchodní partneři, klienti apod.). Koučovací nebo jiné společné obědy (stejně tak snídaně nebo večeře) pouze mezi zaměstnanci, pokud jsou placeny zaměstnavatelem, se považují za standardní příspěvek na stravování osvobozený do stanoveného limitu.

Ocenění benefitu u podnikových jídel

Problematickou oblastí pro zaměstnavatele může být stanovení ceny jídla a následně výše poskytnutého příspěvku na stravování v případě, že je jídlo poskytnuto ve firemní jídelně.

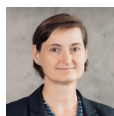
Dle výkladu GFŘ je u podnikových jídel obecně možné výši příspěvku posoudit dle ceny účtované třetím osobám (pokud by do jídelny docházeli nejen zaměstnanci včetně bývalých, ale i veřejnost).

Pokud je jídelna určena výhradně pro zaměstnance, pak lze dle GFŘ pro stanovení výše příspěvku na stravování použít metodu srovnatelné nezávislé ceny, nebo metodu ocenění prostřednictvím nákladů a přírážky (Cost+). V případě metody Cost+ je nutné do ceny jídla započítat i vedlejší provozní nepřímé náklady. Do ceny tak je třeba zahrnout například mzdu pracovníka vydávajícího obědy, energie nebo odpisy, ale už nikoli obecnou administrativní režii (např. mzdu mzdové účetní).

11 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

Návrh na snížení minimálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění pro OSVČ je ve Sněmovně

Zastavit nárůst minimálního vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení osob samostatně výdělečně činných. To je jedním ze závazků vznikajících vládní koalice, která již předložila poslanecký návrh novely zákona nově ustavené Poslanecké sněmovně.

Daniela Králová
dkralova@kpmg.cz

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz

Návrh obsahuje zachování minimálního vyměřovacího základu pro důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené osobami samostatně výdělečně činnými vykonávajícími hlavní činnost ve výši 35 procent průměrné mzdy, a to s účinností od prvního dne měsíce následujícího po vyhlášení ve Sbírce zákonů. Podle stávající legislativy by tento minimální vyměřovací základ od roku 2026 činil 40 procent průměrné mzdy, která je pro rok 2026 stanovena ve výši 48 967 korun.

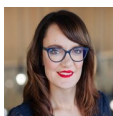
Pokud by byl návrh schválen, bude minimální měsíční vyměřovací základ OSVČ vykonávající hlavní činnost činit 17 139 korun pro důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Minimální měsíční záloha by tedy byla 5 005 korun. Podle stávající legislativy tato záloha pro rok 2026 činí 5 720 korun.

Nově stanovená výše by se na základě přechodných ustanovení použila za celý rok 2026. Pokud by OSVČ zaplatila v období od 1. ledna 2026 do účinnosti novely vyšší zálohu, než by odpovídalo novým pravidlům, mohla by požádat příslušnou správu sociálního zabezpečení o vrácení rozdílu, a to nejpozději do 31. prosince 2026. Pro výpočet pojistného za rok 2026 se zaplacená záloha sníží o tento přeplatek.

Minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění zůstává pro rok 2026 nezměněn na úrovni 50 procent průměrné mzdy. Minimální měsíční vyměřovací základ u OSVČ s hlavní činností bude 24 484 korun, tudíž bude platit minimální měsíční zálohu ve výši 3 306 korun.

Karel Šimka na DPF: jak komentoval judikaturu NSS k švarcsystému či převodním cenám?

Do zákulisí rozhodování i fungování Nejvyššího správního soudu (NSS) zavedl účastníky nedávného Daňového a právního fóra jeho předseda Karel Šimka. Přinášíme část rozhovoru, který s ním vedla Jana Fuksová.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Jste jedním z aktérů počátků judikatury NSS k švarcsystému. Mohl byste ji okomentovat?

S Vojtěchem Šimíčkem jsme zhruba v letech 2004 nebo 2005 vycházeli z jednoduché teze. Pokud povaha činnosti umožňuje ji vykonávat jednou nebo druhou formou, tedy závisle i nezávisle, tak má být v principu na jednotlivci samotném, aby si zvolil ten či onen režim se všemi výhodami i nevýhodami. To je na první pohled chytlavá myšlenka, která se však čím dál tím obtížněji brání vůči ochránářskému argumentu, který říká: Ne, máme dva režimy – jeden daňově a pojistně výhodnější než druhý – a ve chvíli, kdy příliš uvolníme prostor pro ten výhodnější, začne mít stát či důchodový systém problémy se získáváním prostředků na uspokojování veřejných potřeb. Tyto dva filozofické a hodnotové pohledy se promítají v jednotlivých případech a různí soudci kladou různý důraz na základní dělicí kritérium – jestli to jsou takzvané obojetné činnosti a do jaké míry jsou OSVČ skutečně podle různých hledisek nezávislé. Zda mají jen jednoho odběratele, jak moc jsou na něm ekonomicky závislé, jak moc ho musejí poslouchat. Na všechny tyto argumenty jsou velmi dobré protiargumenty druhé strany. V zásadě je toto rozdělení na dva typy činností měkké, z řady různých úhlů pohledu můžeme obhajovat obě verze a za mě to nikdy nebude stoprocentně vyjudikováno, protože se tu naráží na filozofický rozpor, který vede k tomu, že různí soudci posuzují šedé zóny různě.

Problematika švarcsystému je v poslední době také v hledáčku Státního úřadu inspekce práce, což vidíme už i v rozhodovací praxi NSS. Platí judikatura z daňové oblasti i na posuzování přestupků na poli zaměstnanosti, nebo tam už došlo k názorovému posunu?

Obávám se, že posuzování, zda jde o závislou práci, a to případné daňové posuzování může být do budoucna oblastí, kde bude více nejasností než jasností. Daňová správa se za mě už smířila se situací, že jsou judikaturou nastaveny parametry, a do obojetných činností spíše nejde. MPSV na to jde z „druhé strany“, leč podobně, a to přes pojem závislé práce, což je věc, která s daňovým aspektem nepochybně hodně souvisí, ale nemusí se úplně krýt. Ve chvíli, kdy se definiční znaky závislé práce budou odlišovat od daňové úpravy zformované judikaturou, může nastat to, co je za mě velmi nežádoucí. Tedy, že pokuta za závislou práci obstojí, protože ta definice může být v zaměstnanecké rovině přísnější, a daňově to doměřeno být nemusí. Za mě je to ekonomický nesmysl. Jeden stav by se měl posuzovat konzistentně ze všech možných regulatorních úhlů pohledu. Je to spíš na politické

13 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

a zákonodárné debatě, jak to sladit.

V poslední době byla poměrně často přezkumem posuzována úvěrová financování, a to z hlediska konceptu zneužití práva. Podle čeho se díváte na jednotlivé kauzy a kde hledáte tu někdy velice tenkou linii mezi legitimní optimalizací uspořádání si podnikatelských vztahů a zneužitím práva?

Je nutné si uvědomit, že profesionální soudce má vzhled do ekonomických otázek zejména skrze případy, které v této oblasti posuzuje. Je to v uvozovkách úředník, který má relativně jasně nalinkovaný život a s prvkem rizika se setkává možná jinde, ale rozhodně ne v práci. To je systémový parametr, který patří k soudnictví a má být takto nastaven, ale samozřejmě ovlivňuje soudce právě při přemýšlení o podnikatelském riziku. Proto vždy, když se bavíme o zneužití práva, zdůrazňuji, že je soudu nutné přednést, že váš příběh, který se stal předmětem zájmu daňové správy, je v jádru poctivý. Že se za ním možná skrývá nějaká kreativní myšlenka, ale v každém případě má skutečný byznysový důvod. A ten má směřovat k tomu, že vydělám peníze nikoli získáním výhody na daních, ale provozováním fundamentální činnosti, ke které potřebuji nějakou formu investice, akvizice či přeskupení majetku uvnitř skupiny. Základním sporem, který vedeme dlouhé roky, je to, jak moc může být daňová výhoda hlavním nebo podstatným důvodem uspořádání podnikání. Trend, který mě moc netěší, protože bych dal radši přednost právní jistotě a tomu, jak si to nastaví stát, je takový, že daňová výhoda nesmí být tím převažujícím, co vás vede k rozhodování. Jakmile ve vašem příběhu začne příliš silně svítit daňový aspekt, je tam velké nebezpečí, že může dojít ke zkoumání zneužití práva. Je to těžko popsatelné a z hlediska byznysových a regulačních rizik obtížně eliminovatelné, protože nikdy si nejste úplně jisti v tom, co daňová správa a následně soud v té hraniční situaci řekne.

Digitalizaci a technologický vývoj můžeme vidět nejen mezi daňovými subjekty, ale i ve finanční správě, která se netají tím, že začíná využívat pokročilé analytické nástroje a algoritmy při kontrolách a výběru subjektů kontroly. Kde by podle vás byla ta správná hranice pro soudní přezkum takových administrativních rozhodnutí? A dočkáme se, že soudy budou přezkoumávat rozhodnutí, která byla do větší či menší míry generována algoritmem?

I justice už v určité míře rozhoduje strojově. Například v rámci systému, který generuje platební rozkazy, byť je nakonec podepíše člověk, který za to zodpovídá. V jednoduchých případech, pokud je umíme zalgoritmovat a nastavit postupy, se tak posouváme k rozhodování více či méně strojově podporovanému, byť zatím vždy pod formální rouškou podpisu člověka. Nicméně se nedomnívám, že jsme tak daleko, abychom se v dohledné době k němu dostali u komplexních případů. Tam už narazíme na to, že vy od soudce chcete, aby v určitém ohledu nebyl algoritmicky předvídatelný, aby tam byl nějaký prvek „náhody“ vycházející z toho, že soudce má etické předporozumění a etické hodnoty, které se podvědomě promítají do jeho rozhodování. Etická a hodnotová nejednoznačnost může být v hraničních případech užitečná. Není ale nic proti ničemu, pokud justice nebo veřejná správa bude používat čím dál sofistikovanější nástroje, které jí dají přehled, jak byla agenda v minulosti rozhodována, i argumentační náboje. To je jediné dobře a je to přirozený vývoj.

A k té otázce hranice soudního přezkumu administrativních rozhodnutí?

Tam musíme přemýšlet v rovině etické a hodnotové. Správní soud to těžko může sám určit; když už, pak Ústavní soud. Dokážeme si představit „čínský“ svět, ve kterém všechny transakce označíme a budeme je sledovat v reálném čase. Budou mít nějaké příznaky, které se budou ukládat a vyhodnocovat. V podstatě vznikne systém, který na první pohled skoro bezchybně odhalí daňový podvod a znemožní ho. Osobně si myslím, že by se nakonec našly i protizbraně, jak označovat transakce, aby se jevíly jinak. Lidská invence je nekonečná. Co mě ale trápí úplně nejvíce, je ta suma informací, které si stát takto nabere o jednotlivcích. Myslím, že to má mít mez, i když to možná povede k menší efektivitě systémů veřejné kontroly. Důležitější je dle mého chránit autonomii jednotlivce, jeho soukromí a to, že si může být aspoň rámcově jist, že stát o něm neví všechno. Možná by někteří řekli, že radši

14 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

budou mít pořádek i za cenu toho, že jim stát vidí velmi silně do ledví. Já osobně budu vždy hlasovat pro trochu víc chaosu a nepředvídatelnosti a trochu méně mocný stát.

Jednou z oblastí, kde stále hledáme konkrétnější meze judikatury, je oblast převodních cen. Nedávno NSS vydal zajímavý rozsudek, který řeší, kdo má nést náklady na zavedení výroby. Jak se díváte na postavení zahraničních investorů a kde leží hranice mezi jejich strategickým rozhodnutím, jehož ekonomické důsledky má nést česká dceřiná společnost, a kdy jde o příkaz mateřské společnosti, za který by dcera měla být kompenzována?

Oblast transferových cen vychází ze základní logiky: dívejme se na situace závislých transakcí z pohledu tržního odstupu. Tedy co by ta dceřiná společnost dělala, kdyby nebyla v pozici dcerky. Je to strašně těžké, protože ona by nejspíš dělala něco výrazně jiného. Proto je každé toto modelování nutně trochu hypotetické. Ve chvíli, kdy existuje parametr, že náklady na transformaci nesla dcerka, aniž by byl patrný rozumný investiční horizont, ve kterém se jí ta investice vrátí, nelze to vnímat jinak než jako situaci, kdy mateřská společnost chtěla vytvořit náklady znemožňující firmě dosáhnout zisku, který by mohl být rozumně zdaněný. V devadesátých letech, když jsme začínali na zahraničním kapitálu, bylo logické, že když do Česka firma přichází, chce mít větší výnos než ve svých mateřských zemích, protože jde do situace s větším rizikem. Vývoj se ale posouvá, a co bylo tehdy možné, je dnes z pohledu tržního odstupu neobhajitelné.

Jak chcete budovat důvěru veřejnosti v justici?

Každodenní práci. Snažíme se rozhodovat profesionálně, tedy podle zákona, a v rámci toho spravedlivě. Byť nejsem vždy šťastný ze zákonů, podle kterých musím rozhodovat, mojí rolí je ctít je. Nikdy se mi například nelíbil zákon o omezení prodejní doby během státních svátků, ale je to zákon, na kterém se legitimně dohodla většina zákonodárců této země a není na soudci, aby ho změnil. Pokud si budeme myslet, že zákony jsou protiústavní, máme možnost předložit je Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení, a také to máme dělat. A pak už je to běžná rutina soudce NSS – rozhodovat v přiměřených časových intervalech. Těší mě, že se nám za poslední čtyři roky ve spolupráci s exekutivou podařilo zkrátit délku řízení. Když jsem v roce 2022 nastupoval do pozice předsedy, měli jsme 3 400 neskončených věcí. Dnes jich máme kolem 1 450, což je nápad odpovídající necelému půlroku činnosti NSS. V rovině rychlosti jsme se výrazně zlepšili a teď jde o to, abychom udrželi kvalitu v relativně stabilizovaném právním řádu, který je čím dál více tvořen judikaturou. Důvěra v justici je za mě o každodenní drobné práci. Je třeba se snažit ji dělat dobře, v přiměřené míře o ní mluvit a kultivovat českou spravedlnost tak, jak se kultivuje anglický trávník – zalévat a stříhat. Pořád dokola.

Existují nějaká konkrétní rozhodnutí, která významně posílila právní jistotu, nebo taková, která přinesla nové výzvy?

Na NSS působím 21 let, a tak to vidím z delší perspektivy. Formativní roky soudy byly hlavně v jeho prvním desetiletí. Tehdy jsme velmi silně změnil fungování veřejné správy, zejména daňové správy. Myslím, že jsme z ní udělali daňovou správu lidštější, profesionálnější a více respektující právní pravidla. Dnes je daňovým subjektům solidním a důstojným partnerem. Na druhou stranu si daňové subjekty musejí zvyknout na to, že se profesionální daňová správa nedá jen tak opít rohlíkem. Za mě je to docela dobrý výsledek. Jsou tam i konkrétní judikáty – otázka švarcsystému, kontrola daňových kontrol a jejich opakování, judikatura týkající se zajišťovacích příkazů. Solidní brázdou jsme zanechali i v oblasti principů správního trestání. Kde mám pocit určitého deficitu, jsou pravidla pro stavění – nicméně v silách soudu není, aby to změnil a judikaturou zásadně zrychlil.

15 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

Evidence skutečných majitelů bude od 17. prosince 2025 neveřejná

Ministerstvo spravedlnosti oznámilo, že od 17. prosince 2025 zneprístupní veřejnou část Evidence skutečných majitelů (ESM). Tento krok navazuje na aktuální evropskou legislativu a nedávnou judikaturu nejvyšších soudů.

Tomáš Hric
thric@kpmg.cz

Ji Yun Cha
jiyuncha@kpmg.cz

Dosud byla ESM ve značné části volně přístupná a kdokoli si mohl vyhledat základní informace o skutečných majitelích právnických osob a právních uspořádáních. Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud však ve svých nedávných rozhodnutích označily tento stav za nepřiměřený zásah do práva na soukromí a ochrany osobních údajů. Tento závěr navazuje na rozsudek Soudního dvora EU, který zrušil část unijní směrnice vyžadující veřejný přístup k údajům o skutečných majitelích.

S ohledem na to, že povinnost zápisu do ESM v kontextu judikatury nejvyšších soudů vede k neoprávněnému zásahu do základních práv, stát nemůže trvat na jejím plnění, a tedy ani sankcionovat její porušení. **V praxi se proto přestaly uplatňovat klíčové nástroje a sankční mechanismy zákona o ESM** – například nejsou řešeny nesrovnalosti a přestupky a nevyužívají se ani takzvané soukromoprávní sankce (zákaz výplaty podílu na zisku nebo podílu na likvidačním zůstatku nebo zákaz výkonu hlasovacích práv). Subjekty tak ztratily motivaci udržovat údaje úplné, přesné a aktuální, což vedlo k omezenému využívání ESM.

Co se změní

Po 17. prosinci 2025 veřejnost neuvidí v ESM žádné údaje o skutečných majitelích. Přístup zůstane zachován orgánům veřejné moci, povinným osobám podle AML zákona (bankám, advokátům, notářům, auditorům, daňovým poradcům) a dalším privilegovaným subjektům, například některým zadavatelům veřejných zakázek. Ministerstvo připravuje nový automatizovaný systém, který většině těchto subjektů umožní zřízení dálkového přístupu. Vedle toho bude omezený přístup umožněn i osobám, které prokážou oprávněný zájem.

Zneprístupněním údajů veřejnosti má být odstraněna protiústavnost současného stavu. Opět se tak začnou uplatňovat všechny procesy navázané na ESM, včetně vymáhání povinnosti zápisu, zahajování řízení o nesrovnalostech a „znovuaktivování“ soukromoprávních sankcí. **Právníkové osoby, které doposud spoléhaly na „paralýzu“ ESM, by proto měly co nejdříve doplnit či opravit své údaje, nejpozději však do 17. prosince 2025.**

Další legislativní vývoj

Ministerstvo spravedlnosti aktuálně připravuje novelu zákona o ESM, která zneprístupnění veřejné části evidence formálně zakotví a zároveň implementuje nová pravidla evropské AML legislativy, podle níž údaje o skutečných majitelích již nemají být bez dalšího veřejně dostupné.

16 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

Odzvoní v EU „věčným chemikáliím“?

Evropská unie plánuje postupné omezení takzvaných věčných chemikálií, které se vyskytují v obalech, textilu i elektronice a následně se hromadí v přírodě i lidském těle. Cílem je ochrana životního prostředí a lidského zdraví.

Tomáš Kočař
tkocar@kpmg.cz

Karolína Kubíčková
kkubickova@kpmg.cz

Per- a polyfluoralkylové látky (PFAS) jsou skupinou syntetických chemikálií, které se v poslední době staly všudypřítomnými – používají se v obalech na potraviny, textilu, kosmetice, nádobí, elektronice i v průmyslové výrobě. Na první pohled mají skvělé vlastnosti: odpuzují vodu, tuk i nečistoty a vydrží téměř vše. Jejich „nezničitelnost“ je ale i jejich největším problémem.

PFAS se totiž prakticky nerozkládají – proto se jim přezdívá věčné chemikálie. Akumulují se v půdě, vodě i lidském těle. Dlouhodobá expozice člověka některým PFAS je spojována s celou řadou nežádoucích účinků, jako je například karcinogenita.

Obzvláště citlivým sektorem, ve kterém se PFAS používají, jsou materiály a obaly určené pro styk s potravinami. Pokud se PFAS používají v obalových materiálech, expozici se prakticky nelze vyhnout a pro člověka tím představují nepřijatelné riziko. EU je proto chce postupně omezit. Cílem je předejít tomu, aby se tyto látky dostávaly do potravin, vody a následně do lidského organismu. V nedávno přijatém [nařízení o obalech](#) tak EU **přistoupila k omezení PFAS v obalech určených pro styk s potravinami: s účinností od 12. srpna 2026 stanovila mezní hodnoty pro jejich koncentraci.**

Na konci října EU rovněž novelizovala nařízení REACH, které se zabývá registrací, hodnocením, povolováním a omezováním chemických látek. S účinností od 23. října 2026 má dojít k omezení PFAS také v hasicích pěnách a od 23. října 2030 k zákazu uvádění na trh či používání hasicích pěn s koncentrací PFAS v hodnotě 1 mg/l nebo vyšší.

Tím to ale zdaleka nekončí. **EU totiž směřuje ke komplexní regulaci PFAS, a to širokým omezením „věčných chemikálií“ napříč sektory.** Tento přístup je považovaný za nejúčinnější a měl by se vztahovat i na dovážené výrobky. Zároveň by měl zahrnovat i dosud neznámé PFAS a bránit nahrazení zakázaných látek jinými PFAS se stejnými riziky. Nicméně se počítá s tím, že by ze zákazu byly výjimky tam, kde už platí jiná specializovaná legislativa, jako je například užívání PFAS jako účinných látek v pesticidech, biocidech či léčivech. Tyto výjimky však budou podléhat reportovací povinnosti.

Ačkoliv je tato přísná regulace PFAS zatím jen ve fázi legislativních příprav a posouzení dopadů takových omezení, s ohledem na tendenci zajistit ochranu zdraví a životního prostředí lze očekávat, že unijní zákonodárce k další regulaci PFAS v blízké době přistoupí.

Rada EU: clo se při dovozu do EU bude platit i za zboží do 150 eur

Rada EU se dohodla na zrušení prahu 150 eur, pod kterým není nutné platit clo při dovozu zboží do EU. Nové opatření by mělo být zavedeno v přechodném režimu již v roce 2026 s plným náběhem v roce 2028.

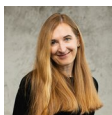
Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Ministři financí EU se dohodli na zrušení hranice 150 eur pro uplatňování cel při dovozu do EU. Po zavedení nových pravidel bude clo uvaleno na veškeré zboží dovážené do Unie, a to již od prvního eura hodnoty. Tím se celní systém sjednotí s pravidly pro DPH na dovážené zboží, která platí od roku 2021.

Nová povinnost začne platit po spuštění evropského celního datového centra, které je aktuálně plánováno na rok 2028. Vzhledem k naléhavosti situace se Rada zavázala připravit dočasné řešení, které umožní vybírat clo na malé zásilky již v roce 2026, tedy před spuštěním datového centra. Práce na této přechodné úpravě budou pokračovat v následujících týdnech. Předběžně se hovoří o možnosti uvalit dočasný poplatek 2 EUR z hodnoty každého balíčku, a to již od druhého čtvrtletí 2026.

Program TWIST nabízí dotace na výzkum a vývoj umělé inteligence

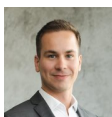
Ministerstvo průmyslu a obchodu spustilo novou soutěž v rámci programu TWIST, která je zaměřena na podporu rozvoje a využití umělé inteligence. Firmy mají příležitost získat až 30 milionů korun na projekty, které přinášejí inovace a posouvají český průmysl k vyšší konkurenceschopnosti.

Barbora Halatová
bhalatova@kpmg.cz

Barbora Durdovanská
bdurdovanska@kpmg.cz

Lukáš Otýpka
lotypka@kpmg.cz

Žádosti o dotaci lze podávat do 17. prosince 2025. Podpora je určena na vývoj nových produktů, technologií či softwaru využívajících AI. Každý projekt musí přinést alespoň jeden výsledek, a to užitný nebo průmyslový vzor, prototyp nebo funkční vzorek, software nebo poloprovoz či ověřenou technologii. O dotaci mohou žádat **i velké podniky**, ovšem pouze v případě, že projekt bude realizován **v účinné spolupráci** s dalšími subjekty, a to s výzkumnou organizací nebo malým či středním podnikem.

Míra podpory pro velké podniky je stanovena na 40 až 65 procent způsobilých nákladů, a to v závislosti na kategorii činnosti (tzn. zda se jedná o průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj). Dotaci lze čerpat na provozní náklady spojené s realizací projektu, například na osobní náklady, vybrané služby nebo materiál.

Hlavním uchazečem projektu musí být subjekt se sídlem v ČR (včetně hlavního města Prahy), přičemž ostatní uchazeči mohou sídlit kdekoliv v rámci EU, EHP nebo ve Švýcarské konfederaci. Doba řešení projektu nesmí přesáhnout 24 měsíců.

Pokud zvažujete podání žádosti, rádi vám pomůžeme s přípravou projektu i administrací dotace.

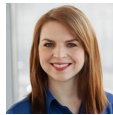
19 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

NS: odpovědnost zaměstnavatelů za BOZP se rozšiřuje i na externí pracovníky jejich dodavatelů

Povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci (BOZP) bývá tradičně vnímána jako povinnost vůči zaměstnancům. Nejvyšší soud ČR však v nedávném klíčovém rozhodnutí potvrdil, že povinnost zaměstnavatele zajistit bezpečné pracovní prostředí se vztahuje také na pracovníky jeho dodavatele. A to i když se jedná o osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), pokud vykonávají činnost na pracovišti zaměstnavatele.

Anna Li
annaali@kpmg.cz

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz

V posuzovaném případě zaměstnavatel outsourcoval úklidové práce v elektrické rozvodně na externího dodavatele – právnickou osobu. Ta provedením úklidu pověřila spolupracující OSVČ, která měla roli subdodavatele. OSVČ byla na pracoviště zaměstnavatele vpuštěna a pracovníkem zaměstnavatele byla instruována, ať provede úklid ve všech místnostech, které jsou otevřené. V jedné z nich se však nacházel nechráněný vodič pod napětím 22 000 V. Pracovník se jej dotknul a utrpěl vážný úraz. Nároky na náhradu škody pak soudně vymáhal vůči zaměstnavateli – provozovateli rozvodné stanice.

V žalobě OSVČ tvrdila, že jí nebyly zajištěny podmínky pro bezpečný výkon práce, nebyla dostatečně poučena a nad její činností nebyl vykonáván řádný dozor. Požadovala proto náhradu škody, a to vůči zaměstnavateli. Zaměstnavatel však namítal, že OSVČ nebyla jeho zaměstnancem, a odpovědnost za BOZP tak vůči němu měla nést dodavatelská úklidová společnost.

Soud konstatoval, že povinnost zaměstnavatele zajistit BOZP se vztahuje na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím pohybují na jeho pracovišti. Zaměstnavatel tedy odpovídá i za bezpečnost pracovníků svých dodavatelů, ať už zaměstnanců nebo OSVČ, pokud jim umožní vstup na své pracoviště. V tomto případě soud shledal, že došlo k porušení bezpečnostních pravidel ze strany zaměstnavatele, což vedlo k úrazu. Zraněnému OSVČ proto byla přiznána náhrada škody.

Co to pro zaměstnavatele znamená?

Judikát Nejvyššího soudu představuje pro zaměstnavatele významné rozšíření odpovědnosti v oblasti BOZP. Zaměstnavatelé již nemohou spoléhat na to, že za bezpečnost práce externích pracovníků, OSVČ či subdodavatelů odpovídá pouze jejich přímý zaměstnavatel nebo smluvní partner. Pokud zaměstnavatel těmto osobám umožní vstup na své pracoviště, musí jim zajistit stejnou ochranu v oblasti BOZP jako vlastním zaměstnancům – například řádné proškolení, kontrolu dodržování bezpečnostních opatření, označení rizikových prostor a další preventivní

20 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

kroky. V praxi to znamená nutnost aktualizovat interní směrnice, proškolit odpovědné osoby a důsledně kontrolovat dodržování BOZP i u všech externistů. Nedodržení těchto povinností může vést nejen k finančním postihům, ale také k odpovědnosti za vzniklou škodu.

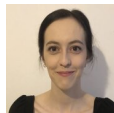
Tento rozsudek představuje významný precedent pro praxi a měl by být zohledněn při nastavování interních procesů v oblasti BOZP. Doporučujeme proto zaměstnavatelům s externími dodavateli důkladně prověřit a případně upravit procesy v oblasti BOZP tak, aby odpovídaly aktuálnímu právnímu výkladu.

NSS řešil podmínky pro uplatnění odpisu technického zhodnocení nemovitosti

Nejvyšší správní soud (NSS) se zabýval otázkou, za jakých podmínek lze stavební úpravy nemovitosti považovat za technické zhodnocení, u něž je možný daňový odpis. Soud uzavřel, že lze odpisovat jen takové technické zhodnocení, u kterého daňový subjekt prokáže uvedení do stavu způsobilého k obvyklému užívání a doloží, kdy k provedení stavebních úprav došlo.

Martin Král
mmkral@kpmg.cz

Magdaléna Vindišová
mlukasova@kpmg.cz

Rozsudek (6 Afs 18/2025) se týkal odpisů z přestavby bývalého skladu a garáží na saunu s vířivkami používanou k podnikání. Ačkoliv původní řízení bylo složitější, daňový subjekt se po zamítnutí žaloby krajským soudem obrátil na NSS pouze s jednou kasační námitkou.

V té rozporoval závěr krajského soudu, podle něhož neprokázal uvedení nemovitosti do stavu způsobilého obvyklému užívání, což brání uplatnění daňových odpisů z technického zhodnocení. Jednou z podmínek je splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy – v daném případě stavebním zákonem. K tomu podle krajského soudu nedošlo, protože daňový subjekt nedoložil kolaudační rozhodnutí či souhlas se změnou účelu užívání. Nadto nebylo z důkazů jasné, kdy k přestavbě došlo.

Daňový subjekt v kasační stížnosti tvrdil, že soulad užívání dotčené stavby s právními předpisy lze prokázat i jinými listinami než pouze kolaudačním rozhodnutím (to se podle něj nedochovalo). Místo toho doložil rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby, které dle něj prokazovalo, že se nejedná o nepovolenou stavbu. Také argumentoval tím, že správce daně nedoložil původní účel užívání, a proto neměl požadovat prokázání jeho změny.

Pečlivá dokumentace je klíčová

NSS v rozsudku zdůraznil smysl zákonné úpravy daňových odpisů: zajišťují, že daňový subjekt odpisuje pouze takový majetek, který je skutečně pořízený a užívaný za účelem zajištění, dosažení a udržení zdanitelných příjmů. Daňový subjekt tak měl podle soudu správci daně prokázat, že byly splněny podmínky pro uplatnění odpisu technického zhodnocení (věcné kritérium) i souvislost s předmětným zdaňovacím obdobím (časové kritérium).

Vzhledem k tomu, že daňový subjekt neprokázal, že odpis technického zhodnocení mohl uplatnit již v předmětném období roku 2014, nemohla být jeho kasační stížnost podle soudu úspěšná, protože se proti tomuto závěru krajského soudu ve stížnosti ani nevymezil. Nad rámec toho NSS konstatoval, že daňový subjekt nepředložil listiny, kterými by prokázal, že přestavba dotčené nemovitosti a její užívání byly v souladu s právní úpravou stavebního zákona.

Rozsudek ukazuje na význam pečlivé dokumentace ke stavebním úpravám a její archivace. Při kontrole

22 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

uplatněných daňových odpisů ze strany správce daně je totiž nutné doložit dokončení úprav, jejich legálnost i přesné časové zařazení.

23 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

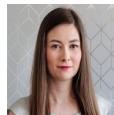
© 2026 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Důkazní břemeno při změně způsobu ocenění zásob vlastní výroby

Nedávný rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) se zabýval prokazováním změny účetní metody při oceňování zásob vlastní výroby a jejím dopadem na základ daně. Rozsudek přináší důležité závěry pro účetní jednotky, zejména v oblasti dokumentace a důkazního břemene při změně kalkulačních vzorců.

Monika Sychrovská
msychrovska@kpmg.cz

Nikol Rovenská
nrovenska@kpmg.cz

Předmětem řešeného sporu byla otázka, zda byl daňový subjekt oprávněn v důsledku změny účetní metody snížit základ daně o částku vykázanou jako snížení hodnoty zásob vlastní výroby, a zda tuto částku správně vyčíslil. Daňové orgány požadovaly v průběhu celého řízení, aby subjekt prokázal skutečnost, že došlo ke změně účetní metody, tj. ke změně kalkulačního vzorce pro ocenění zásob.

Při interpretaci, co je změnou účetní metody, odkázaly soudy na interpretační stanoviska Národní účetní rady a dřívější rozsudek NSS z roku 2022. Za změnu metody nelze považovat pouhý výsledný stav, kdy se mění účetní výsledky. Je za ni považována až změna exaktního postupu (kalkulačního vzorce), a to pouze v případě, že původní i nová metoda jsou v souladu s účetními předpisy.

Změnu účetní metody je také třeba odlišit od opravy chyby či změny v účetních odhadech. Pokud by účetní jednotka přešla z účetní metody, která není v souladu s právními předpisy, na metodu vyhovující právním předpisům, šlo by o opravu, a nikoli o změnu účetní metody.

Daňový subjekt argumentoval, že v důsledku změny účetních předpisů musel upravit způsob ocenění zásob vlastní výroby, a to v návaznosti na novelu zákona o účetnictví a prováděcí vyhlášky. Změnu účetní metody subjekt neprokázal přímo – předchozí kalkulační vzorec totiž vzhledem ke změnám vlastnické struktury neznal. Nicméně ani nepřímé důkazy nevedly k unesení důkazního břemene: subjekt neprokázal složky předchozího kalkulačního vzorce. Neuspěl ani s argumentem, že správnost nového ocenění zásob vlastní výroby posvětil auditor. Dle názoru soudu toto není postačující pro závěr, že nové ocenění je výsledkem změny účetní metody. NSS proto nárok na snížení základu daně zamítl.

Doporučení: archivujte historické vzorce a metodiky

Oceňování zásob v účetnictví má přímý dopad na daňový základ. Proto doporučujeme archivovat nejen aktuální, ale i historické kalkulační vzorce a metodiky oceňování zásob, aby byla účetní jednotka schopna prokázat, v čem spočívala původní a nová metoda a jaký je mezi nimi rozdíl. Obě metody přitom musí být v souladu s platnými účetními předpisy.

24 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

Provize a zřizovací poplatky za faktoring podléhají DPH

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) potvrdil, že faktoringové služby, ať už ve formě prodeje pohledávek nebo financování zajištěného zástavou pohledávek, představují zdanitelné plnění. Provize za poskytnutí financování i zřizovací poplatky jsou úplatou za službu vymáhání a správy pohledávek. Nespádají tedy pod finanční služby, a proto nemohou být osvobozeny od DPH.

Marcela Kripnerová
mkripnerova@kpmg.cz

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

V projednávaném sporu (C-232/24) finská faktoringová společnost nabízela dva modely:

- faktoring na bázi zástavy pohledávek, při němž riziko neuhrazení nese zákazník, a
- faktoring formou prodeje pohledávek, při němž riziko přechází na faktoringovou společnost.

V obou případech šlo o nezpochybněné pohledávky před splatností, za které zákazníci obdrželi okamžité finanční prostředky. Při sjednání faktoringu zákazníci hradili mimo jiné i zřizovací poplatek a provizi za poskytnutí financování, která se počítala jako procentní podíl z každé pohledávky podle její rizikovosti.

SDEU potvrdil, že faktoring ve formě prodeje pohledávek i na bázi zástavy pohledávek představuje poskytnutí služby za úplatu, která je předmětem DPH. Hlavním účelem faktoringu (bez ohledu na jeho formu) je vymáhání a inkaso pohledávek třetí osoby.

Faktoringová společnost tedy poskytuje zákazníkovi službu spočívající v tom, že jsou zproštěni nutnosti vymáhat pohledávky a nenesou rizika jejího neuhrazení. Za tuto službu obdrží faktoringová společnost úplatu, jejíž výše závisí na rizikovosti pohledávky a úvěrovém ratingu zákazníka. Služby vymáhání a inkasa pohledávek nespádají pod finanční činnosti osvobozené od DPH, a jsou tedy zdanitelné.

SDEU zkoumal, zda provize za poskytnutí financování a také zřizovací poplatky lze považovat za protiplnění za jediné plnění, které spočívá ve vymáhání pohledávek, anebo zda mohou být z části odměnou za poskytnutí úvěru. Ta by byla osvobozena od DPH.

SDEU konstatoval, že faktoringová služba je pro poskytovatele i zákazníka jediné a nedělitelné plnění, jehož cílem je převést vymáhání a inkaso pohledávek ze zákazníka na faktoringovou společnost. Provize a zřizovací poplatky, které hradí zákazník, představují úplatu za toto jediné plnění, a proto podléhají DPH. Ačkoliv při faktoringu na bázi zástavy faktoringová společnost poskytuje zákazníkovi finanční prostředky oproti zajištění pohledávkami, hlavním účelem zůstává vymáhání a inkaso, nikoli poskytnutí úvěru.

25 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

SDEU: Dodání součástí a vybavení pro jejich výrobu nepředstavuje z pohledu DPH jediné plnění

Je dodání součástí (výrobků) a dodání vybavení potřebného pro jejich výrobu jediným plněním, a mělo by tedy sledovat stejný DPH režim? Podle rozsudku Soudního dvora Evropské unie (SDEU) nikoli. Jelikož předmětné vybavení nebylo do výrobků přímo instalováno, nemělo by jeho dodání představovat vedlejší plnění k plnění hlavnímu (dodání součástí) a tato dvě dodání by tedy neměla tvořit jediné nerozdělitelné hospodářské plnění.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Katarína Sedláčková
ksedlackova@kpmg.cz

Německá společnost Brose Coburg si od bulharské společnosti IME Bulgaria nakoupila vybavení k výrobě součástí pro spouštěče skla a moduly dveří pro auta. Předmětné vybavení fyzicky zůstalo v prostorách IME Bulgaria v Bulharsku. Posléze Brose Coburg předala předmětné vybavení sesterské slovenské společnosti Brose Prievidza. Vybavení zůstalo stále fyzicky v prostorách IME Bulgaria v Bulharsku, která jej využívala pro výrobu součástí pro Brose Prievidza. Ty následně dodávala do jiného členského státu EU, tj. osvobozené od DPH.

Jelikož vybavení zůstalo fyzicky v Bulharsku, Brose Coburg zatížila prodej vybavení bulharskou DPH, o jejíž vrácení žádala Brose Prievidza. **Žádost bulharský správce daně zamítl s tím, že vybavení představuje vedlejší plnění k dodání součástí a jeho dodání by tedy mělo být rovněž osvobozeno od DPH.**

SDEU nejdříve poukazoval na skutečnost, že jelikož zboží fyzicky nepřekročilo bulharské hranice, nebyla naplněna jedna z podmínek pro použití osvobození od DPH při dodání zboží do jiného členského státu. A to i když byl příjemce zboží usazen v členském státě odlišném od členského státu dodavatele.

Dále se SDEU zabýval otázkou, zda dané plnění představuje plnění hlavní a vedlejší a mělo by tedy tvořit jediné nerozdělitelné hospodářské plnění. SDEU upozornil na fakt, že každé plnění bylo poskytnuto jiným dodavatelem a na základě jiné smlouvy. Dále předmětné vybavení nebylo určeno k výrobě konkrétní součástky ani k zabudování do součástky, ale pro sériovou výrobu. Z toho plyne, že záměrem odběratele v tomto případě bylo spíše získat jistotu, která mu umožňuje zabezpečit jeho postavení vůči dodavateli (zejména v případě platební neschopnosti dodavatele), nebo možnost převést toto vybavení v případě, že to vyžaduje výrobní proces, a ne lepší využití dodávaných součástí.

SDEU v závěru upozornil, že Brose Prievidza v daném případě neusilovala o získání neoprávněného daňového zvýhodnění, což dle SDEU hraje zásadní roli při kvalifikaci plnění jako uměle rozděleného. Dle SDEU má tedy v posuzovaném případě každé plnění pro odběratele vlastní funkci, respektive účel, a ani jedno z nich nelze považovat za doplňkové k tomu druhému. SDEU tedy potvrdil nárok Brose Prievidza na vrácení předmětné DPH.

26 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

Stručné aktuality, prosinec 2025

Daňové a právní novinky posledního měsíce jednou nebo dvěma větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz

KRÁTCE Z DOMOVA

- Vláda v demisi schválila 27. listopadu 2025 nový zákon o účetnictví a doprovodný zákon. Návrhy zákonů budou ještě dopracovány na základě připomínek Legislativní rady vlády a následně by měly být postoupeny k projednání Poslanecké sněmovně.
- Finanční zpravodaj 18/2025 obsahuje termíny daňových povinností (daňový kalendář) v roce 2026.
- Finanční zpravodaj číslo 17/2025 obsahuje sdělení k uplatňování Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Japonskem o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu.
- Finanční zpravodaj číslo 16/2025 obsahuje Pokyn č. MF-20 o stanovení lhůt při správě daní.
- Ve Sbírce zákonů vyšla vyhláška č. 489/2025 Sb. o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2026.
- Ve Sbírce zákonů vyšla vyhláška 451/2025 Sb. o některých formulářových podáních v oblasti působnosti orgánů Celní správy České republiky.

KRÁTCE ZE SVĚTA

- OECD zveřejnila [aktualizaci](#) Modelové daňové smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Aktualizace obsahuje jednu změnu ve vlastní modelové smlouvě (článek 25), ostatní změny se týkají komentáře (články 5, 7, 9, 25 a 26) včetně podrobných pokynů k přeshraniční práci na dálku (více v textu [zde](#)) a ke zdanění příjmů z těžby přírodních zdrojů.
- Evropská komise zveřejnila hodnotící [zprávu](#) ke směrnici DAC o správní spolupráci v oblasti daní. Zpráva potvrzuje, že DAC poskytuje funkční právní rámec, ale doporučuje další zjednodušení, sjednocení výkladu napříč EU a posílení sankčních mechanismů. U DAC 6 (oznamování přeshraničních uspořádání) Komise plánuje zpřehlednit a upřesnit charakteristické znaky uspořádání, a zároveň zvažuje začlenění principů z návrhu směrnice proti zneužívání prázdných společností (Unshell) do povinného oznamování.
- OECD zveřejnila aktualizovaný [seznam](#) států, které podepsaly multilaterální dohodu o automatické výměně informací podle pravidel GloBE (GIR MCAA, Pilíř 2). Mezi signatáře jsou Rakousko, Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Německo, Maďarsko, Irsko, Itálie, Japonsko, Jižní Korea, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Nizozemsko, Nový Zéland, Norsko, Portugalsko, Slovensko, Jižní Afrika, Španělsko, Švýcarsko a Velká Británie.

27 | Daňové a právní aktuality – prosinec 2025

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2026 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.